

ПЕРСПЕКТИВА УКРАЇНИ – ТУПИК ЧИ ПРОЦВІТАННЯ?..

THE PROSPECT OF UKRAINE IS DEADLOCK OR PROSPERITY? ..

Богдан ІЛИЧОК
Bohdan ILYCHOK

24 серпня 2017 року українці святкуватимуть двадцять шосту річницю відновлення своєї державності. Це свято є приводом в черговий раз оцінити здобутки та невдачі українського народу на шляху розбудови демократичного, соціально-орієнтованого суспільства.

І така оцінка не надто оптимістична.

У 2016 році обсяг ВВП України становив лише 59,7% до рівня 1990 року. Як наслідок значного спаду виробництва, упродовж 1991-2016 років чисельність зайнятого населення в Україні зменшилася на понад 9,1 мільйонів осіб.

Такі катастрофічні зміни змусили мільйони наших співгромадян шукати праці за кордоном та емігрувати до більш соціально-благополучних держав.

І після кожних виборів парламенту чи президента ми спостерігаємо безсоромне вдосконалення керівництвом країни попередніх схем грабунку українського народу.

Складність існуючої ситуації – у системному характері вищенаведених проблем, а їх перебіг координується з-за кордону з метою дискредитації самої ідеї державності України. За словами віце-президента США Джозефа Байдена, Росія використовує корупцію як інструмент тиску на Україну. Ця ж думка підтверджується висновками провідних експертів Гельсінської комісії США.

Унаслідок системних дій кремлівських керманічів в українському суспільстві й донині активно діють тисячі «діячів», у тому числі й на високих державних посадах, у яких день пропав, якщо вони не отруїли комусь душу на предмет «безперспективності українського проекту» чи не посіяли неофітам у душі сумнів щодо доцільності боротьби за українську державу.

Це вони забезпечують тотальну корупцію та безкарність у владних кабінетах, при цьому постійно дорікаючи нам, що ми отримали в Україні саме те, чого прагнули.

Одним з першочергових завдань влади в Україні має бути радикальне обмеження корупції. Реальна ситуація свідчить про протилежне.

З цього приводу чільник Transparency International Хосе Угас нещодавно наголосив, що українська влада демонструє мінімальні результати антикорупційної боротьби, бо досі жоден з найгучніших корупційних скандалів не завершився тюремним ув'язненням.

Корупція, у свою чергу, сприяє розвитку тіньової економіки.

Згідно із дослідженнями міжнародної Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (ACCA), обсяг тіньової економіки в Україні у 2016 році становив **1 трильйон 95,3 мільярдів гривень** – або **46% від обсягу ВВП держави**. Україна серед 28 досліджуваних країн зайняла третє місце за рівнем тіньової економіки, поступившись лише Азербайджану (67%) та Нігерії (48%).

Рівень життя основної маси пересічних громадян – на мінімальному прожитковому рівні. Водночас Україна досі тримає світові топ-позиції щодо попиту на товари розкоші – дорогі автомобілі, яхти, ювелірні прикраси, вілли тощо, якими, здебільшого, цікавляться як нинішні, так і колишні чиновники та олігархи. Їх фантастичні апетити до розкошу напругу корелюються з рахунком товарів платіжного балансу, який впродовж 1996-2016 років мав негативне сальдо на загальну суму 125,7 мільярдів доларів США.

Колосальних масштабів сягають обсяги уникнення від оподаткування прибутку суб'єктів господарювання шляхом махінацій через офшорні компанії. При цьому ці оборудки відбуваються «згідно з чинним законодавством». Адже сам перелік офшорних зон затверджується розпорядженням Кабміну.

Як дослідив Інститут економіки та прогнозування НАН України, протягом 1991-2016 років з України в офшори вивели капіталу на суму 148 мільярдів доларів США.

Отже, протягом 1991-2016 років унаслідок корупції чиновництва, тіньової економічної діяльності олігархів наша держава втратила щонайменше біля 273,7 мільярдів доларів США – що складає на одного громадянина України майже по **5 тисяч доларів США, або по 130 тисяч гривень**.

Україна – фантастично багата держава. Однак щоб наше національне надбання почало працювати для пересічних громадян, у країні слід забезпечити елементарну справедливість та законність в діяльності органів державної влади.

Здійснити це вперто заважає кримінальна номенклатура – заможні чиновники, статки яких значно перевищують їх офіційні доходи.

Щодо загальної оцінки реформ, скористаймося думкою экс-посла ЄС в Україні Яна Томбінського, який наголошує, що діям керівництва держави притаманна одна спільна риса – імітація реформ, замість їх реального втілення.

Нинішнє керівництво країни наполегливо домагається отримати масштабну фінансову допомогу ззовні. Але «Плану Маршалла» та потужних іноземних інвестицій Україні не бачити доти, доки не відбудеться радикального обмеження корупції в державі.

Надзвичайний і повноважний посол Королівства Нідерланди в Україні Кейс Кломпенхаувер з цього приводу зазначає, що привабливість України серед іноземних інвесторів в більшій мірі страждає від ненадійної судової системи та корупції. Він наголошує, що в Україні протягом 2017 року побільшало рейдерських атак, і це катастрофічно руйнує зацікавленість іноземних інвесторів.

Статистика покарань в судах посадовців, спійманих протягом 2014-2017 років на корупції, свідчить про тотальну безкарність кримінального чиновництва та цілковиту дискредитацію судової гілки влади в Україні.

Відповідно, реформи слід починати з відновлення елементарної відповідальності держпосадовців за власні правопорушення шляхом реалізації судової реформи, зокрема – створення антикорупційних судів, про що з 2014 року вперто наголошують міжнародні експерти.

Поряд із судовою реформою, негайних якісних змін потребує сектор держбезпеки. Нині ворог цілком безкарно нищить найбільш активних захисників держави, у тому числі й високопосадовців-силовиків. Такий стан справ є неприпустимим та вимагає вжиття адекватних заходів щодо покращення стану держбезпеки.

Для здійснення зазначених реформ в Україні достатньо як людських, так і фінансових ресурсів.

У нас не бракує талановитих випускників університетів з червоними дипломами, які знають по кілька мов. А зменшення тіньового сектору на 10% в рік й відповідне зростання на цій основі бази оподаткування уже в перший рік реальних реформ забезпечить зростання бюджетних доходів щонайменше на 100 мільярдів гривень.

Перерозподіл цих коштів з тіньового сектору на користь держави та пересічних громадян автоматично покращить стан торгового балансу держави, стабілізує обмінний курс гривни та створить ефективний попит, зокрема на вітчизняні товари переробної промисловості.

Адже якщо п'ять мільйонів пересічних працівників отримають зарплату в місяць на одну тисячу гривень більше – то вони ці кошти в сумі 5 мільярдів гривень на місяць (чи 60 мільярдів гривень на рік) потратять на харчування,

комунальні послуги – а не на Порше Кайєн чи інші витребеньки, як це нині чинять кілька сотень корумпованих чиновників та олігархів-офшорників.

Зменшення рівня тіньовизації національного господарства повинно відбуватися на основі системних поетапних змін у діяльності контролюючих органів.

Підприємств – лідерів тіньового сектору в Україні є лише кілька сотень, і навести з ними порядок технічно не складає жодної проблеми. Існуюча ситуація, коли основна маса корпоративного сектору працює з рентабельністю операційної діяльності у 2-4 % є цинічно нахабною.

Скерувавши на армію та СБУ отримані від легалізації тіньової економіки кошти, Україна не лише якісно модернізує та підсилить Збройні сили та сектор держбезпеки, а й забезпечить економічне зростання національного господарства та значний прогрес у ВПК, започаткує перспективу створення сотень тисяч нових робочих місць, реального зростання доходів населення з подальшим збільшенням ємкості національного ринку споживчих товарів національного виробництва.

Без здійснення даних реформ колосальні національні багатства України, як і в попередні 26 років, на системному рівні розкрадатимуться зграєю яничарів, економіка держави цілеспрямовано утримуватиметься в стані дистрофіка, а пересічні українці не матимуть жодної перспективи на суттєве покращення рівня їх життя в Україні.

* * *

Українське суспільство вже інстинктивно розуміє, що, без належних висновків з попередніх невдач та без вжиття адекватних до існуючої ситуації дій – на чергових виборах президента чи парламенту ми отримаємо аналогічного kota в мішку, який цинічно продовжуватиме ганебну справу своїх попередників.

Тобто, українському народу першочергово слід прагнути не нових виборів та зміни чільників при владі – а посилення відповідальності нині діючого керівництва держави за гальмування цілком об'єктивних та вкрай необхідних реформ.

І посилити цю відповідальність мають не пересічні громадяни на майданах – а **совість нації**. Тобто, авторитетні в українському суспільстві особи, які зобов'язані так поставити вимоги до керівництва України, щоб воно однозначно зрозуміло: без реалізації протягом наступних 12 місяців вищезазначених реформ, це керівництво очікуватиме не лише гнів пересічних громадян, а кримінальне покарання. Як це свого часу відбулося в Румунії.

За таких обставин поменшає безсоромного популізму керманічів та зросте особиста відповідальність.

Вищенаведені заходи є першоосновою для створення перспективи побудови демократичного, соціально орієнтованого суспільства в Україні.

Цих реформ в основній своїй масі прагне український народ.

Цих реформ від керівництва України вимагає цивілізований світ.

Ці реформи мусять бути реалізовані!

Українці добре розуміють причини своїх нинішніх негараздів. На прикладі подій в Криму та на Донбасі, ми усвідомили, що в період поневолення, зокрема тоталітарно-радянського, в Україні окупанти, в першу чергу, винищували тих осіб, яких можна віднести до **СОВІСТІ НАЦІЇ**.

Питання – за малим: чи за минулі 26 років в незалежній Україні таки відновилась та сформувалась **совість нації**, спроможна повести свій народ до процвітання?

«Українська правда» 10.07.2017

Богдан Іличок, доцент НУ «Львівська політехніка», співголова Львівського осередку наукового товариства ім. С.Подолінського, голова комісії по боротьбі з корупцією Консультативної ради при голові Львівської ОДА